

Friskolen, som jeg ikke skal komme dybt ind paa. Jeg har bestandig hørt til dem, som have ønsket og maattet forlange — naar Lejlighed gaves dertil —, at Friskolen som andre Skoler førte en Protokol, hvori Forsømmelserne og Grundene til dem bleve opførte og stode til Eftersyn for de Myndigheder, der skulde øve Kontrol. Det er nu opnaaet ved den derom foreslaaede Paragraf, og det er mig fuldt tilfredsstillende. Jeg ønsker ikke at gaa videre, end her gaas, thi gaar man videre, er Friskolen ikke længere Friskole, og det var det, den skulde være. Jeg har derfor ment at kunne akkviescere herved.

Om Afskedigelsesparagraffen er jeg nødt til at sige et Par Ord. Det er nemlig en Stilling, det Parti, jeg tilhører, altid har indtaget: ikke gerne at gaa ind paa Forslag af den Natur, og det ud fra det Synspunkt, at det kunde blive misbrugt og komme til at gaa ud over uskyldige. For saa vidt staaer jeg altsaa paa den samme Opfattelse endnu. Men Hovedprincippet heri er i Virkeligheden kun det, at der dog skal kunne findes et Middel til, at Befolkningen i et Sogn kan blive af med en ikke alene uduelig, men ogsaa ubrugelig Lærer — hvilket er to ret forskellige Ting —, nemlig en saadan Lærer, der ganske ødelægger Forholdet til Hjemmene. Der skal findes et Middel dertil. Det er en Forøgelse af Befolkningens Magt, om man vil, men den er berettiget, naar man samtidig paalægger den saa store Byrder. Jeg hører til dem, der holde paa det nære Samarbejde mellem Skole og Hjem. Ogsaa derved faar Hjemmet en Indflydelse, som jeg vel under det. Men samtidig med, at jeg anerkender Princippet, ønsker jeg i højeste Maal at værne Lærerne imod, at der ved denne Paragraf kan ske Foruretelser, thi jeg vedstaar, at det var bedre, om der fandtes 100 uduelige Lærere i Landet, end at een skulde blive uretfærdigt skyllet bort af en Stemning. Set fra et Embedsmandsstandpunkt er det nødvendigt at værne dem mod slikt, thi den første, der uretfærdigt bliver skyllet bort, bliver efterfulgt af 100 andre, det er netop Sagen.

Ud fra disse Betragtninger har jeg ment, det var rigtigst at have denne Paragraf. Om det er lykkedes at forme den saaledes, at man fra alle Sider vil erkende, at der er tilstrækkelige Sikkerhedsventiler, maa nu blive Genstand for Bedømmelse saavel af Regeringen mellem anden og tredie Behandling som af Landstinget, naar Sagen kommer derop. Jeg har troet,

at man har sikret sig saaledes, at der ikke let skulde kunne ske nogen Ulykke, men jeg vil dog paa dette Tidspunkt erkende, at sikker derpaa kan man ikke være, førend Bestemmelsen er bleven vejlet fra alle Sider. Jeg erkender, at der er hos mig nogen Frygt med Hensyn til denne Paragraf, men naar jeg samtidig hævder Princippet Rigtighed, er der ikke anden Vej at gaa, og der synes dog i den nu foreliggende Form at være opnaaet saa megen Sikkerhed, som man nogenlunde kan forlange ved en enstemmig Udvalgsbetænkning. Jeg tror ikke at røbe nogen Udvalgshemmelighed ved at sige, at der ikke er nogen Gruppe her i Tinget, der ikke har haft sin Repræsentant for Frygten for de Betæneligheder og Farer, der kunde ligge deri. Jeg vil derfor tro, at man ikke har traadt nogen Ret for nær ved denne Bestemmelse, men skulde det vise sig, at der i de Instanser, der endnu skulle veje de ny Ting, der ere fremsatte i dette Forslag, er Frygt for, at Sikkerhedsforanstaltningerne ere for faa, haaber jeg, at de ville kunne finde andre, der kunne fylde Pladsen, men lade Princippet blive staaende.

Endelig skal jeg omtale det sidste Forslag, der er stillet af Socialdemokraterne, og hvortil jeg med flere har sluttet mig. Det gælder Lærer-, Lærerinde- og Enkepensioner. Det hører efter min Formening strengt taget ikke herhen, men under Pensionsloven, jeg antager, det nærmest sorterer under Finansministeren. Naar jeg er gaaet med til Forslaget, er det, fordi jeg finder det nødvendigt, at der bliver taget noget Hensyn til de gamle, efter tidligere Love pensionerede Lærere, Lærerinder og Enker. Jeg ved ikke nogen bedre Vej at komme frem ad end at gaa med til at optage et saadant Ændringsforslag for derved at faa Lejlighed til overfor Administrationen at paapege det Misforhold, der her er til Stede, og saa varmt og indtrængende som muligt anmode Administrationen om at fremsætte Forslag til Forbedring af Pensionerne. Det er min Hensigt. Som mine Kolleger i Udvalget ville vide, har jeg ment, at Forslaget ikke var gennemførligt ved denne Lov. Skulde det modsatte være Tilfældet, vilde det naturligvis glæde mig. Jeg vil atter som adskillige andre Medlemmer hævde Nødvendigheden af at komme disse Folk til Hjælp. Jeg skal ikke udmale Forholdet i større Format, thi der er ikke ret mange til Stede i denne Sal, der ikke have haft Lejlighed til at se, under hvilke tarvelige, for